

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Keravanjoen ruoppaamisesta ja täytöstä sekä työsiltojen rakentamisesta Heurekansillan kunnostamiseksi

VD/5354/11.01.02.01/2021

KR/SRA/PL/PJH

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan ympäristölautakunnalta lausuntoa Vantaan kaupungin vesilain mukaisesta lupahakemuksesta, joka koskee Keravanjoen vesialueen ruoppaamista ja täyttööä sekä työsiltojen rakentamista Heurekansillan kunnostamiseksi (Dno ESAVI/23611/2020). Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä 20.5.-28.6.2021 ympäristöhallinnon lupatietopalvelussa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/1898035>

Hankkeen esittely

Vantaan kaupungin vesilain (587/2011) mukainen hakemussuunnitelma liittyy Vantaan Tikkurilanrannan itäosan rakentamiseen. Kaupunki on käynnistänyt suunnittelun Tikkurilan jokirannan alueen kehittämiseksi ja alueen rakentamiseksi. Hakija omistaa hankealueen vesialueet ja ympäröivät maa-alueet lukuun ottamatta pientä kaistaletta rata- ja ranta-alueetta, joka on valtion omistuksessa.

Hankealue sijaitsee Vantaan kaupungissa, Tikkurilan keskustan eteläreunalla. Tikkurilanrannan itäosa sijoittuu Keravanjoen ratasillan länsipuolelle.

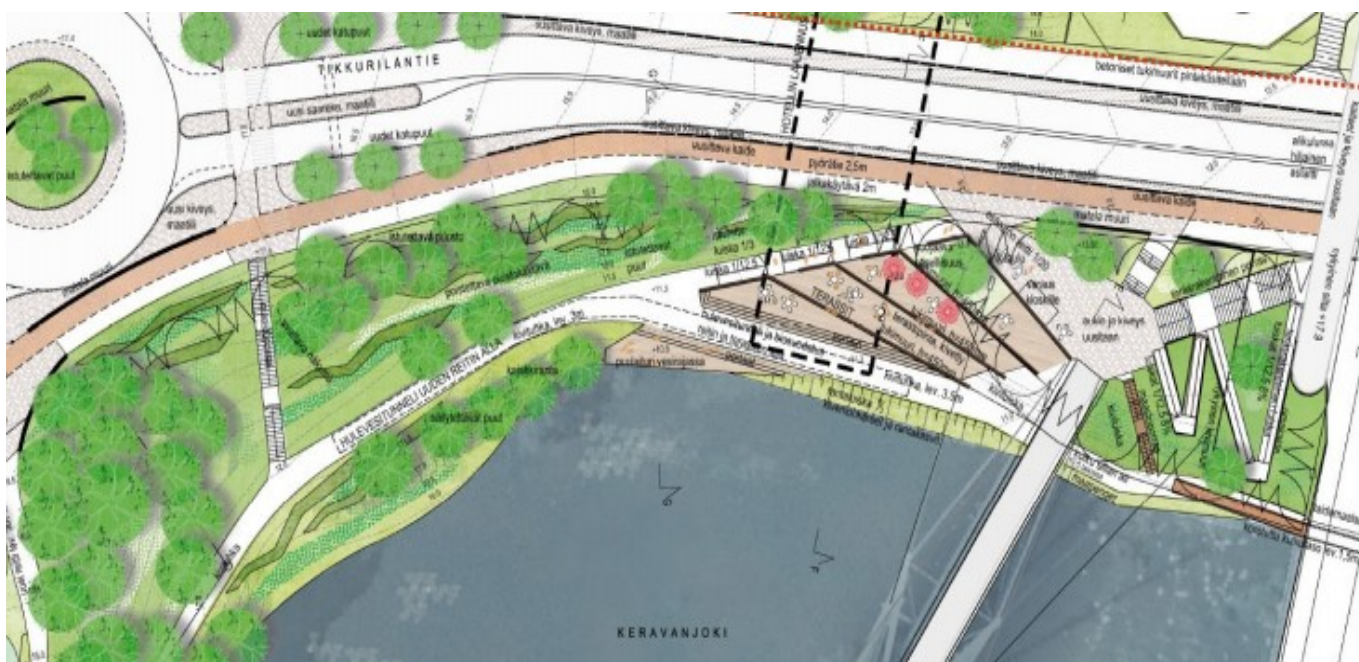

Kuva 1. Hankealueen sijainti merkitty karttaan punaisella.

Hankealueesta noin 150 m yläjuoksulle sijaitsee Tikkurilankosken pato. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt padon osittaisen purulle, padon ja kalatien vesitalouslupien rauettamiselle sekä koskialueen kunnostukselle vesilain luvan päätöksellään 13.2.2018 (ESAVI/1989/2017). Hankealueen itäpuolelle, on rakenteilla uusi Keravanjoen ylittävä kevyenliikenteensilta (Vernissasilta), jolle aluehallintovirasto on myöntänyt vesilain luvan 5.11.2019 (ESAVI/14869/2018).

Hankealue on osa Tikkurilan jokirannan yleistä kehityshanketta, jonka tavoitteena on tehdä jokirannasta kaupunkilaisille saavutettavampi ja houkuttelevampi viheralue. Hanke parantaa huomattavasti ranta-alueen käyttömahdollisuuksia. Hankkeen yleissuunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 3.10.2017. Puistosuunnitelma on ollut nähtävillä 8.–21.10.2020 ja hyväksytty teknisessä lautakunnassa 4.11.2020. Hanke ei ole nykyisen asemakaavan mukainen, mutta kaupunkisuunnittelujohtaja on 1.2.2021 myöntänyt hankkeelle poikkeamispäätöksen asemakaavan määräyksistä.

Kuva 2. Ote Tikkurilan jokirannan yleissuunnitelmasta (kuva LOCI maisema-arkkitehdit Oy). Hankealue sijoittuu radan länsipuolelle.

Tiedot hankkeesta

Hankealue sijoittuu Keravanjoen ylittävän ratasillan länsipuolelle Tikkurilantien ja Keravanjoen väliselle alueelle. Länsipuolellaan se rajautuu kesällä 2020 valmistuneeseen Åvikin leikkipaikan tonttiin. Hanke sisältää alueella sijaitsevat asemakaavan puistoalueet, jotka on tarkoitus muuttaa hankkeen avulla saavutettavammiksi ja viihtyisämmiksi. Alueelle rakennetaan rannansuuntainen puulaituri ja rantareitti. Rakentamisen yhteydessä Keravanjoen vesiuoma kapenee nykyisestä leveimmillään noin 16 metriä.

Ennen hankkeen töiden toteuttamista rakennetaan alueelle työmaatie ja työalustat. Työn toteutusajankohta on arviolta 2021–2022. Työt pyritään toteuttamaan mahdollisimman vähävetiseen aikaan. Hankkeen valmistuttua uoma palautetaan entiselleen suunnitelmien ulkopuolisella alueella. Rakentamisesta aiheutuva veden samentuminen on väliaikaista.

Hankkeen yhteydessä peruskorjataan nykyinen Heureka kevyenliikenteen silta. Silta on tyypiltään tärkeinen vinoköysisilta, jossa on puukansi. Peruskorjauksessa paikkamaalataan sillan ristikkorakenteinen jäykistepalkki sekä pylonit ja vinotangot. Lisäksi uusitaan nykyinen kansilankutus.

Vesistötiedot ja vaikutukset

Hankealue sijaitsee Keravanjoen alaosan valuma-alueella. Sillan yläpuolinen valuma-alue on kooltaan noin 361 km². Siltapaikan yläpuolisen valuma-alueen järvisyys on 1,9 %. Hankealue sijaitsee Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella. Keravanjoen alaosan vesimuodostuma on keskisuuri savimaiden joki. Sen ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvä. Keravanjoen ekologinen tilatavoite vuoteen 2021 mennessä on hyvä. Uuden hankkeen ei arvioida estävän vesistön tilatavoitteiden saavuttamista. Hankealue sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeän Valkealähteen pohjavesialueen (0109201) eteläpuolelle, mutta ei itse ole pohjavesialuetta.

Keravanjoessa esiintyy uhanalainen ja rauhoitettu vuollejokisimpukka, jonka elinympäristöä ovat pehmeäpohjaiset virtavesipaikat. Tikkurilankosken padon purkamisen lupahakemuksen yhteydessä toteutettu vuollejokisimpukkaselvitys, jonka mukaan vuollejokisimpukkaa esiintyy lupa-alueella. Simpukoiden siirtoon haetaan siirtolupa ja poikkeamislupa ELY-keskukselta.

Uuden ranta-alueen rakentamisen aikaisia vesistövaikutuksia tarkkaillaan, koska rantarakentamiseen ja nykyisen vesialueen täyttöön liittyvät työvaiheet saattavat aiheuttaa väliaikaista veden samentumista. Tarkkailun tavoitteena on seurata vaikutuksia hankealueen alapuolisen veden laatuun Keravanjoessa.

Keravanjoki on yleistä vesialuetta. Joki voidaan katsoa valtaväyläksi, jos siihen nousee kalaa, vaikka uomaa ei käytettäisikään liikennettä tai uittoa varten. Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa tai rakenteella supistetaan valtaväylää. Keravanjokea voidaan käyttää melomiseen. Pengerrys ja täyttö muuttavat alueen rantaviivaa, jolloin uuden ranta-alueen rakentamiselle haetaan lupaa vesilain 3 luvun 2 §:n ja vesilain 3 luvun 3§:n kohdan 1 valtaväylän tai yleisen kulku- tai uittoväylän sulkeminen tai supistaminen sekä väylän käyttämistä vaikeuttavan laitteen tai muun esteen asettaminen nojalla.

Rannan rakentamisesta ei aiheudu vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin tarkoittamia haitallisia seurauksia. Vesilain mukainen lupa voitaneen myöntää 3 luvun 4 §:n perusteella. Voidaan katsoa, että uusi rantarakentaminen ei loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Hankkeen rakentamisella saavutettavat hyödyt ovat huomattavat verrattuna niiden aiheuttamiin vahinkoihin ja haittoihin.

Hankeesta ei aiheudu Ympäristölain 1 luvun 5§:ssä tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella tai sen vaaraa. Hankkeesta on laadittu ruoppaus- ja täyttökartat, massamääräarviot sekä periaateleikkauksen eroosiosuojauksesta.

Ympäristölautakunta 17.6.2021 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraava lausunto vesilain mukaisesta hakemuksesta, joka koskee Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Keravanjoen ruoppaamisesta ja täytöstä sekä työsiltojen rakentamisesta Heurekaansillan kunnostamiseksi.

Maaperän ja jokialueen sedimenttien pilaantuneisuutta on tutkittu alueella. Tutkimukset tulee huomioida hankkeen toteutuksessa siten, ettei haitta-aineista aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Ympäristölautakunta katsoo, että hankkeen luontoselvitykset ovat riittävät. Vuollejokisimpukka on otettu hankkeessa hyvin huomioon. Keravanjoki on myös EU:n luontodirektiivillä suojellun saukon

elinaluetta. Tikkurilankosken seudulta on Vantaan saukkoselvityksen (2015) mukaan tehty jätöshavaintoja ja selvityksen ulkopuolelta on epävirallinen tieto alueella koskessa uineesta saukosta. Hankkeen yhteydessä on siis syytä ottaa myös saukko huomioon yhtenä alueen luontoarvona. Saukon kannalta tärkeää on, kuten vesiluonnon kannalta muutenkin, mahdollisimman hyvä vedenlaatu myös rakentamisen aikana ja käytettävä samoja varotoimenpiteitä kuin vuollejokisimpukalle. Tikkurilan joenranta-alueetta kokonaisuutena tarkastellen on tärkeää säilyttää myös vapaita kasvillisuudeltaan luonnonmukaisia rantaosuuksia ja siltojen alituksissa maakannaksia kulkuyhteyksinä.

Vantaan ympäristökeskuksen Tikkurilanrannan luontokatsaus 2014 tulisi liittää lupahakemuksen lähdeaineistoksi.

Hankkeessa on huomioitava äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen lisääntymis- ja poikastuotantomahdollisuudet ja myös muiden vaelluskalojen, kuten lohen, vimman ja nahkiaisen elinolosuhteet. Kunnostustyöt on tehtävä kalojen nousu- ja kutuaikojen ulkopuolisena aikana 15.11.–15.4. sekä 15.6.–30.8. Töissä on vältettävä uoman sulkemista ja vedenjuoksun estämistä taimenen nousuaikana 1.9.–15.11. Keravanjoen veden virtaukselle ei saa aiheutua haitallisia muutoksia kunnostustöiden aikana eikä hankkeen valmistuttua.

Vesilain mukaisessa luvassa tulee antaa riittävät määräykset, siten että Keravanjoen ruoppauksen ja täytön sekä Heurekansillan työsiltojen rakentamisen töidenaikaiset vaikutukset Keravanjoen vedenlaatuun olisivat mahdollisimman vähäiset, jotta eliöstön elinolosuhteet pystytään turvaamaan.

Keravanjoen ruoppaus ja täyttö sekä Heurekansillan kunnostus liittyvät laajempaan Tikkurilan jokirannan virkistyskäytön ja maiseman kehittämiseen. Tikkurilanranta on alueellisesti merkittävä virkistyskohde. Uusi rakentaminen parantaa alueen käytettävyyttä ja saavutettavuutta ja tuo ranta-alueen tiiviimmin osaksi Tikkurilanrannan virkistysaluetta, joka on mahdollista kiertää rantareittiä pitkin.

Päätös:

Päätettiin antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, joka koskee vesilain mukaista hakemusta Keravanjoen ruoppaamista ja täyttöä sekä työsiltojen rakentamista Heurekansillan kunnostamiseksi.

Liitteet:

- Liite 1. Keravanjoen ruoppaus ja täyttösuunnitelman poikkileikkaus
- Liite 2. Heurekansillan korjauksen aikaiset työsilat
- Liite 3. Tikkurilanrannan luontokatsaus 2014

Täytäntöönpano: Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto
lausunto sähköisen asiointipalvelun kautta (avi.fi/sahkoiset-lomakkeet)

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Päivi Jäntti-Hasa, p. 040 841 9973, etunimi.sukunimi@vantaa.fi